

ПРОГРАМ
стручних архивских испита

Стручни архивски испит	Градиво	Правни извори	Стручна литература
1. Општи дио испита			
1.1. Основи уставног уређења	Градиво, правни извори и стручна литература утврђују се: а) за архивисте и више архивске техничаре у складу са чланом 2 Програма за полагање стручног испита за рад у управи Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 11/10) б) за архивске техничаре и архивске манипуланте у складу са чланом 3 истог програма.		
1.2. Систем државне управе и локалне самоуправе	Градиво, правни извори и стручна литература утврђују се: а) за архивисте и више архивске техничаре у складу са чланом 2 Програма за полагање стручног испита за рад у управи Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 11/10) б) за архивске техничаре и архивске манипуланте у складу са чланом 3 истог програма.		
1.3. Архивско законодавство	- Историјат развоја архивског законодавства; - Архивско законодавство Републике Српске и Босне и Херцеговине	- Конвенција за заштиту културних добара у случају оружаног сукоба (Додатак број 4 "Службеног листа ФНРЈ" од 2. априла 1956); - Правилник за извршење Конвенције за заштиту културних добара у случају оружаног сукоба (Додатак број 4	Зоран Мачкић, <i>Заштита културних добара – Збирка прописа Републике Српске са коментарима и објашњењима</i> , ауторско издање, Бањалука, 2003.

		<p>"Службеног листа ФНРЈ" од 2. априла 1956);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Протокол уз Конвенцију за заштиту културних добара у случају оружаног сукоба (Додатак број 4 "Службеног листа ФНРЈ" од 2. априла 1956); - Декларација ФНРЈ о заштити културних добара у случају оружаног сукоба (Додатак број 1 "Службеног листа ФНРЈ" од 17. марта 1955); - Конвенција о заштити свјетске културне и природне баштине ("Службени лист СФРЈ" број 56/74); - Конвенција о мјерама за забрану и спречавање недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара ("Службени лист СФРЈ" број 50/73); - Препорука о мјерама за забрану и спречавање незаконитог увоза, извоза и преноса права својине на културним добрима (Париз 1964); - Препорука о међународној размјени културних добара (Најроби 1976); - Препорука о заштити покретних културних добара (Париз 1978); - Закон о културним добрима ("Службени гласник Републике Српске" број 11/95 и 103/08); - Закон о архивској дјелатности ("Службени гласник Републике Српске" број 119/08) и provedбени прописи; - Закон о архивској грађи и Архиву БиХ ("Службени гласник БиХ" број 16/01). 	
<p>2. Посебни дио испита</p>			

<p>2.1. Посебни дио испита за архивисте</p>	<p>2.1.1. Архивистика</p>		
	<p>2.1.1.1. Архивска теорија и пракса</p> <ul style="list-style-type: none"> - Појам, предмет и задаци (архивистика, архивска грађа, архиви; разлике и сличности између архивске, библиотечке и музејске грађе; развој архивистике, архивске службе и архива); - Архивистика (однос према другим дјелатностима и дисциплинама, архивска терминологија); - Архивска грађа (културно добро; извор за научна и технолошка истраживања; документација за рјешавање приватноправних питања; врсте архивске грађе; органске цјелине архивске грађе (фондови, збирке) и њихова структура; локалне, регионалне и националне цјелине); - Документарна грађа (однос документарне према архивској грађи; системи сређивања и одлагања у савременој регистратури; евиденције ималаца; категоризација ималаца; евиденције о документарној грађи код ималаца; надзор над чувањем, заштитом и сређеношћу грађе код ималаца); - Архиви (врсте архива; основна и факултативне дјелатности архива, организација архивске службе, мрежа архива, стварна и територијална надлежност, организација рада архива; улога и задаци у стварању националног и међународног система информација); - Одабирање архивске грађе (критеријуми валоризације и категоризације; по- 		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Приручник из архивистике</i>, Савез друштва архивских радника Југославије, Загреб, 1977. - Иванка Брук и Љубодраг Поповић, <i>Архивистика</i>, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1986. - <i>Стручни испит за заштиту и обраду архивског градива – Приручник</i>, Хрватски државни архив, Загреб, 2008. - ISAD(G). Општи међународни стандард за опис архивске грађе, друго издање, Нови Сад, 2006. - ISAAR(CPF). Међународни стандард архивског нормативног записа за правна, физичка лица и породице, Друго издање, Друштво архивских радника Вој-водине, Нови Сад, 2006. - Лучија Дуранти, <i>Архивски записи: теорија и пракса</i>, Хрватски државни архив, Загреб, 2000.

	<p>јам рока чувања и проблематика издвајања безвриједног материјала код ималаца; опште и посебне листе категорија документарне грађе са роковима чувања);</p> <ul style="list-style-type: none">- Преузимање архивске грађе (поступак преузимања и примопредајни записник; преузимање откупљене, дароване и депоноване архивске грађе; допуњавање цјелина архивских фондова и збирки у архиву снимањем комплементарне грађе у другим архивима у земљи и иностранству, код других ималаца архивске грађе, размјеном, реституцијом и др.; евиденције о преузетој грађи; смјештај примљене грађе у архивски депо и обликовање архивских јединица; евиденције о архивској грађи у депоу;- Архивска грађа ван архива (вођење евиденција о имаоцима; категоризација ималаца архивске грађе ван архива; валоризација и категоризација архивске грађе ван архива; вођење евиденција о тој грађи и надзор над провођењем мјера њене заштите);- Сређивање архивске грађе (општи појмови; начела сређивања – принцип провенијенције, принцип пертиненције и остали принципи; настанак, развој и примјена; организација, етапе и фазе сређивања; извјештај о сређивању);- Специфичности сређивања и обраде посебних врста фондова и збирки (лични и породични фондови, привредни фондови, мемоарска грађа, техничка		
--	--	--	--

	<p>документација, картографски материјал, збирка варија);</p> <ul style="list-style-type: none">- Сређивање специјалне архивске грађе (фототека, дијатека, фонотека, дискотека, филмотека и др.);- Архивистичка обрада архивске грађе и израда научно-информативних средстава (критеријуми за валоризацију и категоризацију фондова и збирки у архиву; појам, сврха и намјена информативних средстава; врсте научноинформативних средстава; методи и принципи научноинформативних средстава);- Коришћење архивске грађе (доступност архивске грађе; питање реципроцитета коришћења; доступност и коришћење архивске грађе, право приступа информацијама, заштита приватности, заштита власничких права; издавање архивске грађе на коришћење, рад читалонице, евиденција корисника и коришћене грађе, израда статистичких прегледа о коришћењу, коришћење репродукованих докумената као облика заштите или замјене за оригинални документ; изношење архивске грађе из архива; изношење архивске грађе у иностранство.- Документационо-информативна служба у архиву (појам, сврха и задаци; организација и задаци документационо-информационог центра; врсте и начин пружања информација корисницима архивске грађе и радницима архива; врсте евиденција које води документационо-информативни центар);		
--	---	--	--

	<p>- Објављивање архивске грађе (историјски архив и објављивање архивске грађе; намјена издања; основни принципи рада на објављивању грађе: одређивање теме, избор докумената, легенде, превод или приложени регест, критички апарат, прилози);</p> <p>- Културна и просвјетна дјелатност архива (облици рада: обавјештавање јавности о задацима, проблемима и резултатима рада архива преко масовних медија јавних информација; публикације архива; изложбе, предавања, сарадња са образовним установама; методи и могућности рада);</p> <p>- Библиотека у архиву (задачи библиотеке у архиву као специјалне библиотеке: набавка књига и периодичних публикација; стручна обрада књига и периодичних публикација – каталогизација и класификација; врсте каталога у библиотеци – абецедни, стручни, предметни; библиографија стручних и научних радова у периодичним публикацијама – сврха и начин израде; задаци специјалне библиотеке у односу на централни каталог публикација.</p>		
	<p>2.1.1.2. Архивска техника</p> <p>- Особине материјала који улазе у састав документа (папир, пергамент, тинте и боје, печати, фотодокументи и др.);</p> <p>- Узроци оштећења архивског документа и књиге (физичко-хемијски, биолошки и механички узроци оштећења);</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> - Заштитне мјере и чување архивске грађе; - Зграда архива (дијелови зграде: депои, радне просторије, просторије за кориснике; опрема депоа; заштита од пожара; контрола и мјерење влаге; провјетравање и загријавање депоа; расвјета и заштита од сунчевог свјетла; чишћење и испрашивање грађе; дезинфекција и дезинсекција докумената и књига; увезивање докумената и књига; чување и заштита посебних врста докумената). 		
	<p>2.1.2. Историја народа Босне и Херцеговине од 1875. године</p> <ul style="list-style-type: none"> - Босанскохерцеговачки устанак; - Берлински конгрес; - Окупација БиХ; - Стварање политичких организација; - Анексија БиХ; - Влада БиХ; - Видовдански атентат; - Југословенско питање; - Народно вијеће Државе СХС; - Видовдански устав; - Шестојануарска диктатура; - Политичке партије у Краљевини Југославији; - Априлски рат; - Слом Краљевине Југославије; - Подјела Краљевине Југославије; - Устанак и народноослободилачки покрет; - Борба за међународно признање; - Изградња ДФЈ и ФНРЈ; - Босна и Херцеговина у СФР 		<ul style="list-style-type: none"> - Фуад Слипичевић, <i>Историја народа ФНРЈ</i>, Нови вијек, Сарајево, 1957 - Др Драгослав Јанковић и др., <i>Историја држава и права југословенских народа</i>, Народна књига, Београд, 1972 - Др Драгослав Јанковић и др., <i>Државноправна историја Југославије</i>, Издавачка кућа Драганић, Београд, 1997.

	<p>Југославији.</p> <p>2.1.3. Основи информатике</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основни појмови, развој, подјела; - Рачунари, хардвер, основни дијелови и типови; - Организација рачунара, улазно-излазни уређаји; - Рачунарски софтвер; - Обрада података; - Датотеке и базе података; - Информациони системи; - Базе знања; - Политика заштите информација; - Физичко-техничка заштита опреме и просторија; - Микрофилмовање и дигитализација документарне грађе; - Обезбјеђење непрекидног пословања. 		<ul style="list-style-type: none"> - Др Слободан Б. Вујић, <i>Рачунарство и информатика</i>, Микро књига Београд, 2001. - Томислав Маринковић, Дејан Тодоровић, <i>Рачунарски приручник</i>, седмо издање, Timeproduction, Бањалука, 2007.
<p>2.2. Посебни дио испита за филмске архивисте</p>	<p>2.2.1. Основи архивистике</p> <ul style="list-style-type: none"> - Појам, предмет и задаци (Архивистика, архивска грађа, архиви; Развој архивистике, архивске службе и архива); - Архивистика (Однос према другим дјелатностима и дисциплинама; Архивска терминологија); - Архивска грађа (Културно добро, извор за научна и технолошка истраживања, документација за рјешавање приватноправних питања; Врсте архивске грађе; Органске цјелине архивске грађе – фондови и збирке и њихова структура; - Документарна грађа (Однос документарне према архивској грађи; Еви- 	<ul style="list-style-type: none"> - Конвенција о заштити свјетске културне и природне баштине ("Службени лист СФРЈ" број 56/74); - Препорука о заштити покретних културних добара (Париз 1978); - Закон о културним добрима ("Службени гласник Републике Српске" број 11/95 и 103/08); - Закон о архивској дјелатности ("Службени гласник Републике Српске" број 119/08) и provedбени прописи; - Закон о архивској грађи и Архиву БиХ ("Службени гласник БиХ" број 16/01); - Правилник о поступку предаје филмске архивске грађе и аудио-визуелних дјела ("Службени гласник БиХ" број 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Приручник из архивистике</i>, Савез друштва архивских радника Југославије, Загреб, 1977. - Иванка Брук и Љубодраг Поповић, <i>Архивистика</i>, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1986. - <i>Стручни испит за заштиту и обраду архивског градива – Приручник</i>, Хрватски државни архив, Загреб, 2008. - ISAD(G). Општи међународни стандард за опис архивске грађе, друго издање, Нови Сад, 2006. - ISAAR(CPF). Међународни стандард архивског нормативног записа за правна, физичка лица и породице, Друго издање, Друштво архивских радника Војводине, Нови Сад, 2006.

	<p>денције ималаца; Категоризација ималаца; Евиденције о документарној грађи код ималаца; Надзор над чувањем, заштитом и сређеношћу грађе код ималаца);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Архиви (Врсте архива; Основна и факултативне дјелатности архива, организација архивске службе, мрежа архива, стварна и територијална надлежност, организација рада архива; Улога и задаци у стварању националног и међународног система информација); - Одабирање архивске грађе (Критеријуми валоризације и категоризације; Појам рока чувања и проблематика издвајања безвриједног материјала код ималаца); - Преузимање архивске грађе (Поступак преузимања и примопредајни записник; Преузимање откупљене, дароване и депоноване архивске грађе; Допуњавање цјелина архивских фондова и збирки у архиву снимањем комплементарне грађе у другим архивима у земљи и иностранству, код других ималаца архивске грађе, размјеном, реституцијом и др.; Евиденције о преузетој грађи; Смјештај примљене грађе у архивски депо и обликовање архивских јединица; Евиденције о архивској грађи у депоу; - Архивска грађа ван архива (Вођење евиденција о имаоцима; Категоризација ималаца архивске грађе ван архива; Валоризација и категоризација архивске 	33/10)	<p>- Лучија Дуранти, <i>Архивски записи: теорија и пракса</i>, Хрватски државни архив, Загреб, 2000.</p>
--	---	--------	--

	<p>грађе ван архива; Вођење евиденција о тој грађи и надзор над провођењем мјера њене заштите);</p> <ul style="list-style-type: none">- Сређивање архивске грађе (Општи појмови; Начела сређивања; Организација, етапе и фазе сређивања; Извјештај о сређивању;- Сређивање специјалне архивске грађе (Фототека, дијатека, фонотека, дискотека, филмотека и др.);- Архивистичка обрада архивске грађе и израда научно-информативних средстава (Критеријуми за валоризацију и категоризацију фондова и збирки у архиву; Појам, сврха и намјена информативних средстава; Врсте научноинформативних средстава; Методи и принципи научноинформативних средстава);- Коришћење архивске грађе (Доступност архивске грађе; Питање реципроцитета коришћења; Доступност и коришћење архивске грађе, право приступа информацијама, заштита приватности, заштита власничких права; Издавање архивске грађе на коришћење, евиденција корисника и коришћене грађе, израда статистичких прегледа о коришћењу, коришћење репродукованих докумената као облика заштите или замјене за оригинални документ; Изношење архивске грађе из архива; Изношење архивске грађе у иностранство);- Документационо-информативна служба у архиву (Појам, сврха и задаци; Организација и задаци документационо-		
--	--	--	--

	<p>информационог центра; Врсте и начин пружања информација корисницима архивске грађе и радницима архива; Врсте евиденција које води документационо-информативни центар);</p> <p>- Културна и просвјетна дјелатност архива (Облици рада: обавјештавање јавности о задацима, проблемима и резултатима рада архива преко масовних медија јавних информација; Публикације архива; Изложбе, предавања, сарадња са образовним установама; Методи и могућности рада).</p>		
	<p>2.2.2. Историја филма</p> <p>- Појава и почеци филма и филмске умјетности;</p> <p>- Раздобља у историји филма, најзначајнија филмска дјела и аутори, развој филмске технологије, филмски жанрови и врсте;</p> <p>- Историјат филма у Босни и Херцеговини, најзначајнија дјела и аутори, развој филмске продукције у Босни и Херцеговини;</p> <p>- Филмска продукција, организација снимања, активности и судионици у производњи филма, жанровске специфичности у филмској продукцији;</p> <p>- Дистрибуција и приказивање филма, филмски фестивали, филмска критика, заштита права, филмска цензура;</p> <p>- Филмски материјал и попутна филмска документација, материјал и документација који настају при снимању филмова, жанровске специфичности</p>		<p>- Мате Кукуљица, <i>Методe, мјере и отворена питања заштите филмске грађе (Искуства Кинотеке Хрватске на заштити Националног филмског фонда)</i>, у: Архивски вјесник 36 (1993), стр. 69-84.</p> <p>- Мате Кукуљица, <i>Вредновање и критерији за излучивање и трајну похрану филмске грађе</i>, у: Архивски вјесник 37 (1994), стр. 101-114.</p> <p>- Мате Кукуљица, <i>Аудиовизуална документација – запостављени повијесни извори</i>, у: Архивски вјесник 39 (1996), стр. 117-126.</p> <p>- Мате Кукуљица, <i>Нове електронске технологије, помоћ у рестаурирању филмског градива</i>, у: Хрватски филмски љетопис 26 (2001), стр. 132-151.</p> <p>- Мате Кукуљица, <i>Идентификација филмског градива</i>, у: Архивски вјесник 45 (2002), стр. 115-135.</p> <p>- Анте Петерлић, <i>Повијест филма –</i></p>

	<p>филмског материјала и попутне документације;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Заштита филмске баштине, организација и рад Кинотеке Републике Српске, међународне организације које се баве заштитом филмске баштине, организација заштите филмске баштине у Републици Српској и Босни и Херцеговини; - Етички кодекс филмских архивиста. 		<p><i>Рано и класично раздобље</i>, Хрватски филмски аверз, Загреб, 2008.</p>
	<p>2.2.3. Филмска технологија</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основне врсте и технологије филмског и аудиовизуелног записа, историјски развој технике и технологије за производњу и обраду филмског и аудиовизуелног материјала; - Технолошки поступци у обради филмског и аудиовизуелног записа, снимање, монтажа, техничка обрада и опремање; - Формати филма; - Историјски преглед појављивања и коришћења појединих формата; - Врсте и својства филмске траке; - Врсте и намјена филмског материјала који настаје у поступку снимања и обраде филма; - ТВ и видео технологија; - Видео запис, својства, формати и медији; - Дигитални видеозапис; - Заштита и чување филмског материјала, узрочници оштећења и пропадања записа; - Техничко опремање и услови чувања, преглед и провјера филмске траке; 		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Филмска енциклопедија</i>, Лексикографски завод "Мирослав Крлежа", I и II дио, Загреб, 1986. и 1990. - <i>Филмски лексикон</i>, Лексикографски завод "Мирослав Крлежа", Загреб, 2003. - Анте Петерлић, <i>Основе теорије филма</i>, Филмотека 16, Загреб, 1982 (2001.) - Мате Кукуљица, <i>Заштита филмског и другог аудиовизуалног градива (анализа, мјере и приједлози)</i>, у: <i>Informatica Museologica</i> 32 (3-4) 2001, str. 127-138.

	- Рестаурација и реконструкција филмске грађе.		
	2.2.4. Основи информатике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информатике за звање архивисте.		
	2.3.1. Основи архивистике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи архивистике за звање филмског архивисте.		
2.3. Посебни дио испита за рестауратора-конзерватора	2.3.2. Рестаурација и конзервација архивске грађе - Материјали и средства за писање, врсте и карактеристике папира, пергаментa и филмског материјала; - Врсте и хемијска својства тинти; - Процеси дегенерације и њихови узроци; - Испитивање материјала, хемијска и микробиолошка анализа, документовање испитивања; - Врсте и узрочници оштећења и пропадање грађе на папиру, пергаменту и филму; - Утицај микроклиматских услова на поједине врсте материјала, препознавање оштећења и идентификовање узрока; - Чишћење грађе на папиру и пергаменту, појединачна и масовна дезинфекција и дезинсекција, конзервирање и стабилизовање стања материјала; - Рестаурисање папира и пергаментa; - Увезивање и рестаурисање увеза; - Документовање рестаураторских		- Радосављевић Вера, Петровић Радмила, <i>Конзервација и рестаурација архивске и библиотечке грађе и музејских предмета од текстила и коже</i> , Архив Србије, Београд, 2000. - BS 4971: Part 1. Recommendations for Repair and Allied Processes for the Conservation of Documents. Part 1. Treatment of Sheets, Membranes and Seals. BSI. London, 1973. - BS 5454. Recommendations for storage and Exhibition of Archival Documents. BSI. London, 1989. - ISO 9706: 1994 Information and documentation – Paper for documents – Requirements for permanence.

	захвата; - Етика конзервирања и рестаурисања архивске грађе.		
	2.3.3. Основи информатике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информатике за звање архивисте.		
2.4. Посебни дио испита за архивисту-информатичара	2.4.1. Основи архивистике Испит се полаже према програму испита Основи архивистике за филмске архивисте.		
	2.4.2. Управљање електронским документима - Функције система за управљање документима и његова интеграција у информациони систем; - Функционални захтјеви и стандарди у управљању електронским документима; - Document management технологије и апликације, управљање знањем, моделирање и управљање садржајем информационих система, базе знања и базе докумената; - Интернет/Интранет технологије у управљању документима; - Језици за означавање и структурисање докумената и информационих извора, схеме метаподатака у управљању документима и списима; - Својства електронских докумената, зависност од софтвера и хардвера, физичка и логичка структура електронских докумената, интегритет и вјеродостојност електронских докумената, си-		- Модел захтјева за управљање електроничким записима: спецификација MoReq (превод са енглеског језика). Хрватски државни архив, Загреб, 2003. - Водич за управљање електроничким градивом с архивског стајалишта (пријевод с енглеског). Хрватски државни архив, Загреб, 1999. - Калакота, Р., <i>Е-пословање (превод са енглеског)</i> , Загреб, 2002. - ISO 14721:2003 Space data and information transfer systems – Open archival information system – Reference model - Стандард SRPS ISO 15489.

	<p>гурност и заштита података;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Животни циклус документа, концепти трајне заштите и чувања електронских докумената; - Индексирање, организација и on-line претраживање, напредне технике претраживања електронских информацио-них извора. 		
	<p>2.4.3. Заштита и обрада електронских записа</p> <ul style="list-style-type: none"> - Формати и структуре електронских записа (текст, слика, базе података, видео и аудиоформати, мултимедија); - Стандарди кодирања и структурисања дигиталних података; - Медији за похрану електронских записа, технике и поступци за провјеру интегритета; - Формати за размјену података; - Схеме метаподатака у заштити и обради електронских записа; - Поступци конверзије и миграције података; - Дигитализација; - Сигурност рачунарских система и електронских података. 		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Смјернице за кориштење електроничких информација: како поступати са strojно читљивим подацима и електроничким документима (превод са енглеског)</i>, Хрватски државни архив, Загреб, 1999. - <i>Електронички записи: Приручник (превод са француског)</i>, Хрватски државни архив, Загреб 2003. - Guidelines for the preservation of digital heritage. UNESCO, Paris, 2003. [www.unesco.org/webworld/mdm] - Public Record Office. Guidelines for Management, Appraisal and Preservation of Electronic Records. [http://www.pro.gov.uk/recordsmanagement/erecords] - Byers, F.R. Care and Handling of CDs and DVDs: A Guide for Librarians and Archivists. CLIR, NIST, 2003. [http://www.clir.org/pubs/reports/pub121]
<p>2.5. Посебни дио испита за више архивске техничаре</p>	<p>2.5.1. Основи архивистике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Архивистика за звање архивисте.</p> <p>2.5.2. Основи канцеларијског посло-</p>	<p>- Закон о архивској дјелатности ("Слу-</p>	<p>- Лучија Дуранти, <i>Архивски записи:</i></p>

	<p>вања</p> <ul style="list-style-type: none"> - Појам и развој; - Начела; - Основни појмови у систему канцеларијског пословања; - Прописи Републике Српске о канцеларијском пословању; - Организација пословања писарнице: писарница као организација и као функција; - Садржај, структура и селекција аката: појам акта, врсте аката; - Појам изведених јединица: предмет, досије и серија; - Обликовање, означавање, обрада и коришћење докумената и списка; - Општи акт о систему канцеларијског пословања; - Основне и помоћне евиденције у систему канцеларијског пословања; - Интерна и екстерна достава аката; - Листа категорија документарне грађе са роковима чувања: израда листе, системи класификације аката, утврђивање рокова чувања, садржај листе; - Сређивање грађе код ималаца, с посебним освртом на регистратуре органа управе; - Поступак издвајања безвриједног материјала код ималаца; - Евидентирање документарне грађе код ималаца; - Обавезе ималаца и стваралаца документарне и архивске грађе; - Штамбиљ, печат и жиг; 	<p>жбени гласник Републике Српске" број 119/08)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Закон о овјеравању потписа, рукописа и преписа ("Службени гласник Републике Српске" број 106/09) - Закон о печатима ("Службени гласник Републике Српске" број 17/92, 63/01, 9/07 и 49/07) - Уредба о канцеларијском пословању републичких органа управе ("Службени гласник Републике Српске" број 1/04 и 13/07) - Упутство о спровођењу канцеларијског пословања републичких органа управе ("Службени гласник Републике Српске" број 31/05, 5/06, 10/06, 10/07, 31/09, 43/09, 74/09 и 99/09) - Правилник о поступку одабирања архивске грађе, критеријумима и начину њеног вредновања ("Службени гласник Републике Српске" број 43/10) - Правилник о општим и посебним условима чувања јавне архивске грађе ("Службени гласник Републике Српске" број 53/10) - Правилник о условима и начину примопредаје јавне архивске грађе између имаоца и Архива Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 29/10) - Правилник о условима чувања документарне грађе ("Службени гласник Републике Српске" број 37/10) - Правилник о поступку одабирања архивске грађе, критеријумима и 	<p><i>теорија и пракса</i>, Хрватски државни архив, Загреб, 2000.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зоран Мачкић, <i>Канцеларијско и архивско пословање</i>, пето допуњено издање, Удружење архивских радника Републике Српске, Бањалука, 2010. - <i>Приручник за примјену прописа о канцеларијском пословању органа управе</i>, Савремена администрација, Београд, 1978 - Стандард SRPS ISO 15489 - Модел захтјева за управљање електроничким записима: спецификација MoReq (превод са енглеског језика). Хрватски државни архив, Загреб, 2003.
--	--	--	---

	- Овјера потписа, рукописа и преписа.	начину њеног вредновања ("Службени гласник Републике Српске" број 43/10) - Правилник о вођењу регистра ималаца и стваралаца јавне архивске грађе ("Службени гласник Републике Српске" број 47/10).	
	2.5.3. Основи информатике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информатике за звање архивисте.		
2.6. Посебни дио испита за више филмске техничаре	2.6.1. Основи архивистике Предмет се полаже према програму и садржају испита Основи архивистике за филмског архивисту.		
	2.6.2. Филмска технологија Предмет се полаже према програму и садржају предмета Филмска технологија за архивисте.		
	2.6.3. Основи информатике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информатике за звање архивисте.		
2.7. Посебни дио испита за више техничаре-рестаураторе	2.7.1. Основи архивистике Предмет се полаже према програму и садржају испита Основи архивистике за рестауратора-конзерватора.		
	2.7.2. Рестаурација и конзервација архивске грађе Предмет се полаже према програму и садржају предмета Рестаурација и конзервација архивске грађе за архивисте.		
	2.7.3. Основи информатике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информатике за звање архивисте.		

2.8. Посебни дио испита за више техничаре-репрографе	<p>2.8.1. Основи архивистике Предмет се полаже према програму и садржају испита Основи архивистике за филмског архивисту.</p>		
	<p>2.8.2. Фотографија и микрографија - Фотографске технике и поступци; - Врсте, намјена и грађа фотографских уређаја; - Фотографско снимање, фактори који утичу на параметре и квалитет снимка, подешавање параметара снимања; - Врсте и својства фотографског материјала, развијање, копирање и обрада фотографског материјала; - Опрема и технолошки поступци у фотографској лабораторији; - Микрографске технике и поступци; - Микрографско снимање и обрада снимљеног материјала; - Припрема грађе за микрографско снимање; - Међународне норме у микрографији; - Заштита и чување фотографског и микрографског материјала; - Услови чувања, врсте и узрочници оштећења и пропадања; - Дигитализација и дигитална обрада слика, уређаји за дигитализацију, поступак дигитализације, својства и основни параметри дигиталне слике, алати и поступци за обраду дигиталне слике.</p>		<p>- ИЦС број 37.040 СРПС 3.Е0.010 Фотографија - ИЦС број 37.080 СРПС 3.Е0.080 Примене у пресликавању докумената - Александар Бергштајн, Славко Капустић, <i>Микрографија</i>, Самобор, 1989. - Ј.О.С. Свендсен, <i>Скенирање</i>, Егмонт, Загреб, 2003. - Том Анг, <i>Дигитална фотографија</i>, друго измијењено издање, Знање, Загреб, 2004. - М. Dörr, Н. Weber, <i>Дигитална обрада података у функцији заштите архивских фондова</i>, у: Архивски вјесник 43 (2000), стр. 91-107.</p>
	<p>2.8.3. Основи информатике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информатике за звање архивисте.</p>		

2.9. Посебни дио испита за више техничаре-информатичаре	2.9.1. Основи архивистике Предмет се полаже према програму и садржају испита Основи архивистике за архивисту-информатичара.		
	2.9.2. Заштита и обрада електронских записа Предмет се полаже према програму и садржају испита Заштита и обрада електронских записа за архивисту-информатичара.		
	2.9.3. Управљање електронским документима Предмет се полаже према програму и садржају испита Управљање електронским документима за архивисту-информатичара.		
2.10. Посебни дио испита за архивске техничаре	2.10.1. Основи архивистике		
	2.10.1.1. Архивска теорија и пракса - Појам, предмет и задаци: архивистика, архивска грађа, архиви; - Врсте архивске грађе; - Органске цјелине архивске грађе (фондови, збирке) и њихова структура; - Документарна грађа: однос документарне према архивској грађи; - Системи сређивања и одлагања у савременој регистратури; - Евиденције ималаца; - Категоризација ималаца; - Евиденције о документарној грађи код ималаца; - Архиви (Врсте архива; Основна и факултативне дјелатности архива); - Сређивање архивске грађе (Општи појмови);		- <i>Приручник из архивистике</i> , Савез друштва архивских радника Југославије, Загреб, 1977. - Иванка Брук и Љубодраг Поповић, <i>Архивистика</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1986. - <i>Стручни испит за заштиту и обраду архивског градива – Приручник</i> , Хрватски државни архив, Загреб, 2008. - ISAD(G). Општи међународни стандард за опис архивске грађе, друго издање, Нови Сад, 2006. - ISAAR(CPF). Међународни стандард архивског нормативног записа за правна, физичка лица и породице, Друго издање, Друштво архивских радника Војводине, Нови Сад, 2006. - Лучија Дуранти, <i>Архивски записи</i> :

	<ul style="list-style-type: none"> - Коришћење архивске грађе; - Документационо-информациона служба у архиву; - Културна и просвјетна дјелатност архива; - Библиотека у архиву. 		<p><i>теорија и пракса</i>, Хрватски државни архив, Загреб, 2000.</p>
	<p>2.10.1.2. Архивска техника</p> <ul style="list-style-type: none"> - Особине материјала који улазе у састав документа (папир, пергамент, тинте и боје, печати, фотодокументи и др.); - Узроци оштећења архивског документа и књиге: физичко-хемијски, биолошки и механички узроци; - Заштитне мјере и чување архивске грађе; - Зграда архива; - Опрема депоа; - Заштита од пожара; - Контрола и мјерење влаге; - Провјетравање и загријавање депоа; - Расвјета и заштита од сунчевог свјетла; - Чишћење депоа; - Чишћење и испрашивање грађе, сушење намочених докумената и књига, чување и заштита посебних врста докумената. 		
	<p>2.10.2. Основи канцеларијског пословања</p> <p>Испит се полаже према програму испита Основи канцеларијског пословања за више архивске техничаре.</p>		
	<p>2.10.3. Основи информатике</p> <p>Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информати-</p>		

	ке за звање архивисте.		
2.11. Посебни дио испита за филмске техничаре	2.11.1. Основи архивистике Испит се полаже према програму испита Основи архивистике за архивске техничаре.		
	2.11.2. Филмска технологија Предмет се полаже према програму и садржају предмета Филмска технологија за звање архивисте.		
	2.11.3. Основи информатике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информатике за звање архивисте.		
2.12. Посебни дио испита за техничаре-рестаураторе	2.12.1. Основи архивистике Испит се полаже према програму испита Основи архивистике за архивске техничаре.		
	2.12.2. Рестаурација и конзервација архивске грађе Предмет се полаже према програму и садржају предмета Рестаурација и конзервација архивске грађе за звање архивисте.		
	2.12.3. Основи информатике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информатике за звање архивисте.		
2.13. Посебни дио испита за техничара-репрографа	2.13.1. Основи архивистике Испит се полаже према програму испита Основи архивистике за архивске техничаре.		
	2.13.2. Фотографија и микрографија Испит се полаже према програму испита Фотографија и микрографија за више техничаре - фотографе/микрографе.		

	<p>2.13.3. Основи информатике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информатике за звање архивисте.</p>		
<p>2.14. Посебни дио испита за техничаре-информатичаре</p>	<p>2.14.1. Основи архивистике Испит се полаже према програму испита Основи архивистике за архивске техничаре.</p>		
	<p>2.14.2. Заштита и обрада електронских записа - Формати и структуре електронских записа (текст, слика, базе података, видео и аудиоформати, мултимедија); - Медији за похрану електронских записа, технике и поступци за провјеру интегритета; - Формати за размјену података; - Схеме метаподатака у заштити и обради електронских записа; - Поступци конверзије и миграције података; - Дигитализација; - Сигурност рачунарских система и електронских података.</p>		<p>- <i>Смјернице за кориштење електронских информација: како поступати са стројно читљивим подацима и електроничким документима (превод са енглеског)</i>, Хрватски државни архив, Загреб, 1999. - <i>Електронички записи : Приручник (превод са француског)</i>, Хрватски државни архив, Загреб 2003.</p>
	<p>2.14.3. Основи информатике Предмет се полаже према програму и садржају предмета Основи информатике за звање архивисте.</p>		
<p>2.15. Посебни дио испита за архивског манипуланта</p>	<p>2.15.1. Основи архивистике Испит се полаже према програму испита Основи архивистике за архивске техничаре.</p>		
	<p>2.15.2. Основи канцеларијског пословања</p>		

	Испит се полаже према програму испита Основи канцеларијског пословања за архивске техничаре.		
3. Програм испита за раднике на пословима заштите јавне документарне грађе ван архива	3.1. Законски и други прописи - којима су утврђене обавезе ималаца и стваралаца јавне документарне грађе; - о систему канцеларијског пословања; - о заштити документарне и архивске грађе.		- Зоран Мачкић, <i>Заштита културних добара – Збирка прописа Републике Српске са коментарима и објашњењима</i> , ауторско издање, Бањалука, 2003.
	3.2. Архивистика - сређивање и евидентирање документарне грађе; - поступак одабирања архивске грађе и издвајања безвриједног материјала; - поступак примопредаје јавне архивске грађе надлежном архиву.	- Закон о културним добрима ("Службени гласник Републике Српске" број 11/95и 103/08); - Закон о архивској дјелатности ("Службени гласник Републике Српске" број 119/08) и provedбени прописи; - Закон о архивској грађи и Архиву БиХ ("Службени гласник БиХ" број 16/01).	- Удружење архивских радника Републике Српске, <i>Заштита архивске грађе у регистратурама</i> , Бањалука, 2000; - Иванка Брук, Љубодраг Поповић, <i>Архивистика</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1986; - <i>Приручник из архивистике</i> , Савез друштва архивских радника Југославије, Загреб, 1977. - <i>Стручни испит за заштиту и обраду архивског градива – Приручник</i> , Хрватски државни архив, Загреб, 2008. - Савез друштва архивских радника Југославије, <i>Рјечник архивске терминологије</i> , Загреб, 1972.
	3.3. Управљање документарном грађом у физичком и електронском облику - рокови чувања документарне грађе; - коришћење јавне документарне грађе; - физичко-техничка заштита документарне грађе; - хватање и претварање документарне грађе у физичком облику; - коришћење информационих технологија при раду са документарном грађом;		- Лучија Дуранти, <i>Архивски записи: теорија и пракса</i> , Хрватски државни архив, Загреб, 2000. - Зоран Мачкић, <i>Канцеларијско и архивско пословање</i> , пето допуњено издање, Удружење архивских радника Републике Српске, Бањалука, 2010.

	<ul style="list-style-type: none"> - хватање, претварање и чување документарне грађе у електронском облику и чувању документарне грађе на микрофилму; - носачи и облици записа за дугорочно чување документарне грађе. 		
	<p>3.4. Основи информатике и коришћења информационих технологија при раду са документарном грађом</p> <ul style="list-style-type: none"> - политика заштите информација; - физичко-техничка заштита опреме и просторија; - микрофилмовање и дигитализација документарне грађе; - обезбјеђење непрекидног пословања. 		

УДРУЖЕЊЕ АРХИВСКИХ РАДНИКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Комисија за стручна архивска звања

На основу члана 27 Правилника о условима, роковима и начину полагања стручног архивског испита, признавању стручних архивских звања и условима за стицање стручних архивских звања ("Службени гласник Републике Српске" број 126/10), Комисија за стручна архивска звања издаје

У В Ј Е Р Е Њ Е
о положеном стручном архивском испиту

_____ (име и презиме кандидата)

рођен(а) _____ године у _____
(датум рођења) (мјесто рођења)

положио(ла) је дана _____ године у _____ стручни архивски
(датум полагања) (мјесто полагања)
испит по Програму стручног испита за _____ школску спрему и тиме
(степен школске спреме)
стекао(ла) стручно звање

У Бањалуци, _____ 20__ године
Број: _____/

Предсједник Комисије:

МП

Предсједник Удружења:

Књига стручних архивских испита

Редни број	Име и презиме кандидата	Датум рођења	Мјесто рођења	Школска спрема	Датум полагања	Стручно звање	Потпис предсј. Комисије
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

УДРУЖЕЊЕ АРХИВСКИХ РАДНИКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Комисија за стручна архивска звања

На основу члана 36 Правилника о условима, роковима и начину полагања стручног архивског испита, признавању стручних архивских звања и условима за стицање стручних архивских звања ("Службени гласник Републике Српске" број 126/10), Комисија за стручна архивска звања издаје

У В Ј Е Р Е Њ Е
о признатом стручном архивском звању

_____ (име и презиме кандидата)

рођеном(ј) _____ године у _____ признато је
(датум рођења) (мјесто рођења)

дана _____ године стручно архивско звање
(датум признавања)

У Бањалуци, _____ 20__ године
Број: _____/

Предсједник Комисије:

МП

Предсједник Удружења:

Књига признатих стручних архивских звања

Редни број	Име и презиме кандидата	Датум рођења	Мјесто рођења	Школска спрема	Датум полагања	Стручно звање	Потпис предсј. Комисије
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

УДРУЖЕЊЕ АРХИВСКИХ РАДНИКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Комисија за стручна архивска звања

На основу члана 47 Правилника о условима, роковима и начину полагања стручног архивског испита, признавању стручних архивских звања и условима за стицање стручних архивских звања ("Службени гласник Републике Српске" број 126/10), Комисија за стручна архивска звања издаје

У В Ј Е Р Е Њ Е
о положеном стручном испиту
за раднике на пословима заштите јавне документарне грађе ван архива

_____ (име и презиме кандидата)

рођен(а) _____ године у _____
(датум рођења) (мјесто рођења)

положио(ла) је дана _____ године стручни испит за раднике на
(датум полагања)
пословима заштите јавне документарне грађе ван архива

У Бањалуци, _____ 20__ године
Број: _____/

Предсједник Комисије:

МП

Предсједник Удружења:

**Књига положених стручних испита
за раднике на пословима заштите јавне документарне грађе ван архива**

Редни број	Име и презиме кандидата	Датум рођења	Мјесто рођења	Школска спрема	Датум полагања	Потпис предсј. Комисије
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.